PORUKA PAPE LAVA XIV.

ZA X. SVJETSKI DAN SIROMAHA

XXXIII. Nedjelja kroz godinu

15. studenog 2026.

Gospodin je utočište siromašnih (usp. Ps 14, 6)

1. „Gospodin je utočište siromašnih“ (usp. *Ps* 14, 6). Psalmistove riječi predlažu nam put kojim smo pozvani kročiti u pripravi za *10. svjetski dan siromaha*. Potrebno se ponovno vratiti Božjoj riječi kako bismo prepoznali važno mjesto koje siromasi imaju u životu Crkve. Taj izraz iz psalma postaje kriterij za prosuđivanje kršćanskog života, jer otkriva Božje lice i priznaje ljudsko siromaštvo. U dramatičnom povijesnom času – uništenju jeruzalemskog Hrama – narod se osjećao ostavljenim od Boga i iskusio nezapamćenu materijalnu i moralnu bijedu.

Svakom se naraštaju ta Božja riječ pokazuje u svoj svojoj aktualnosti. Od samog početka tekst ukazuje na proturječje u koje se često upada također u naše vrijeme. Psalam, naime, započinje riječima: „Bezumnik reče u srcu: ‘Nema Boga.’ Pokvareni rade gadosti; nitko da čini dobro“ (*Ps* 14, 1). One ističu kontrast između onih koji se ponašaju mudro i onih koji pak prolaze kroz život kao da ne postoji ništa veće od njih samih. Primjećuje se, nažalost, kako je i u današnje vrijeme raširena društvena nepravda koja je plod arogantne korupcije, koja je ujedno i diskriminirajuća i za svaku osudu. Gubitak osjećaja transcendencije u svakodnevnom životu više nije samo teorijsko poricanje postojanja Boga, nego se, radije, očituje u činjenici da se u nastojanjima oko postizanja osobne i društvene pravde izostavlja njegovu dobrotu i milosrđe.

Prvi koji trpe posljedice toga su siromašni, čiji je broj, i to ne slučajno, u mnogim društvima u porastu. Odsutnost Boga više ne stavlja ljude jedne kraj drugih u međusobnom poštivanju, već jedne iznad drugih u odnosu dominacije i iskorištavanja drugoga. Tako na vidjelo izbija pogubna logika zlostavljanja i isključivanja, koja marginalizira i ponižava. U tom se stanju nalaze ne samo pojedinci, već čitavi narodi. Riječi iz psalma: „proždiru narod moj kao da jedu kruha“ (*Ps* 14, 4), nisu nimalo izgubile na svojoj istinitosti.

2. Vapaj siromahâ za pravdom danas se guši na mnoge, sve podmuklije načine, sve dotle da se potpuno ušutkava sve napore koje oni čine da se čuju njihove molbe. Digitalno okruženje zaoštrava do krajnje mjere predrasude prema njima i jača veo ravnodušnosti koji se nadvio nad njih i probleme koji ih muče. Siromasima ne preostaje ništa drugo već vapiti Bogu (usp. *Ps* 34, 7) i iznositi mu svoju jadikovku, uvjereni da će biti uslišani, jer je Bog vjeran i bogat milosrđem. I danas potlačeni, poniženi i bespomoćni rastu u uvjerenju da se moraju s povjerenjem i nadom osloniti na Boga. U tom potpunom pouzdanju ponovno cvjeta osjećaj vlastitog dostojanstva, prepoznaje se sestre i braću s kojima se mogu zajedno dijeliti snovi, a nada tiho postaje stvarnost. Tražiti utočište u Bogu znači pronaći istinsku i sigurnu zaštitu, koju moćnici ne mogu jamčiti i radije je uskrate.

Siromah, međutim, zna bolje od drugih prepoznati što je bitno, jer od tog bitnog živi. Budući da je najsličniji Kristu, prepoznaje Boga kao svoje utočište također kad se čini da okolnosti to poriču i ispunjen je nadom u njegovu pravednost, na koju ne treba dugo čekati da se očituje. U noći napuštenosti i samoće, siromah „prebiva pod zaštitom Višnjega“ (*Ps* 91, 1). Svi koji su ožalošćeni i u nevolji, koji trpe nepravdu i uvrede, koje su snašli patnja i bol, koji su sami i ne nalaze smisao života, mogu pronaći utjehu i novu motivaciju u Gospodinu.

3. To da je Bog utočište nije samo obećanje, već u osobi Isusa Krista postaje stvarnost. Bog prebiva među nama utjelovljenjem Sina, po kojem željeno utočište postaje konkretno i vidljivo. Isus Krist je uistinu Božje utočište za siromahe. Iz svoje poslušnosti Ocu, On silazi do najniže točke, tamo gdje su najubogiji. Svima izlazi ususret i svakome nudi sigurno utočište: „Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti“ (*Mt* 11, 28). U Isusu Bog ne samo da štiti, već i sudjeluje u ljudskom siromaštvu i to sve do križa.

Siromasi našeg vremena su svi zaboravljeni i svi marginalizirani: oni nisu samo bez glasa i bez lica, već im je otet i kruh iz ruku. Neka susretnu Sina Božjega, koji svima postaje bližnji ne zanemarujući nikoga! Neka ga susretnu prije svega u onima koji se nazivaju kršćanima! Po svom tijelu, Crkvi, Isus daje kruh i prijateljstvo; donosi svjetlo i obzor nade; sve zove imenom i svima vraća dostojanstvo. Isus iz Nazareta je Božji dar siromašnima. U njemu sva obećanja postaju stvarnost. Za sve koji su bez doma, posla, obrazovanja, koji su gladni i nemaju pristup zdravstvenoj skrbi otvara se novi put: dijeljenje s drugima kao izraz Božjeg kraljevstva (usp. *Mt* 5, 3). Opsesiji onih koji zgrću bogatstva samo za sebe suprotstavlja se Božja postojanost, koji svjedočenjem stvarnih ljudi otvara srce i prima sve u svoju ljubav.

4. U Kristu smo, dakle, i mi sami pozvani postati siromašni i biti utočište siromahu. Kršćanska zajednica ne može ostati ravnodušna prema mnogima koji su danas pred vratima i ostaju nevidljivi onima koji su zatvoreni u svoja četiri zida. Crkva je, po svojoj naravi, pozvana biti siromašna i utočište siromašnih. Ne zaboravimo tumačenje prispodobe o bogatašu i siromašnom Lazaru svetog Augustina: „Bogataševo ime se ne spominje, već samo siromahovo. Ime bogataša išlo je od usta do usta, ali Bog o njemu šuti; siromahovo ime bilo je nepoznato, ali nam ga je Bog otkrio. […] Što bi ti izabrao? Biti siromašan poput Lazara ili bogat poput ovog drugog čovjeka? Ne daj se zavarati! Poslušaj kako je na kraju sve završilo i primijeti koji je izbor bio pogrešan“ (*Sermo* 33A, 4).

Kao što sam spomenuo u Apostolskoj pobudnici *Dilexi te*: „Bog prema siromasima, naime, pokazuje svoju naklonost. Njima je upućena Gospodinova riječ nade i oslobođenja i zato se nitko tko je zapao u situaciju siromaštva ili slabosti ne smije osjećati napuštenim. A Crkva, želi li doista biti Kristova, mora biti Crkva blaženstava, Crkva koja stvara prostor za malene i koja, i sama siromašna, hodi sa siromasima, mjesto u kojem siromasi imaju povlašteno mjesto“ (br. 21).

Neizbježno se nameću neka pitanja koja bi na ovaj *X. svjetski dan siromaha* trebala hitno zaokupiti naše umove i srca. Jesmo li znak Boga, koji je utočište siromašnih? Jesmo li svjesni svojega vlastitog siromaštva i cijenimo li ga više od nepravednog bogatstva? Idemo li tamo gdje su siromašni i osjećamo li njihovu marginalizaciju? Slušamo li njihova razmišljanja i dijelimo li njihove težnje? Izgovaramo li njihova

imena s božanskom nježnošću? Budi li naša ljubav i podupire li u njima želju za pravdom i oslobođenjem? Ta i mnoga druga pitanja obvezuju nas na ozbiljan ispit savjesti, kako bismo utvrdili koliko smo više pozvani zalagati se za siromašne i njihovo oslobođenje. Tada ćemo vidjeti da sami siromašni postaju utočište drugima. Iskustvo siromaštva čini čovjeka posebno osjetljivim na obnovljenu solidarnost pred novim izazovima.

Po Kristovoj ljubavi, naime, postajemo dionici Božjeg života ljubavi. U tome smislu, kršćani su pozvani ne samo tražiti utočište u Bogu, već i postati u Bogu utočište za druge, „ne praveći razliku između onih koji pomažu i onih kojima se pomaže, između onih koji se čini da daju i onih koji se čini da primaju, između onih koji se čine siromašnima i onih koji osjećaju da mogu ponuditi svoje vrijeme, sposobnosti i pomoć. Mi smo Crkva Gospodnja, Crkva siromašnih, svi smo dragocjeni, svi smo osobe, svatko u sebi nosi jedinstvenu Božju Riječ. Svaki pojedini je dar za druge“ (*Homilija*, 17. kolovoza 2025.).

5. Osamstota obljetnica preminuća sv. Franje Asiškog potiče nas da se prisjetimo kako je toga sveca, kada je došao u Rim kao hodočasnik na grob apostola Petra, obuzela samilost prema prosjacima. Kako bi razumio i osobno doživio njihovu patnju, skinuo je sa sebe odjeću i zamijenio je dronjcima jednog od prosjaka, a zatim je sjeo prositi milostinju i radosna srca proveo cijeli dan među siromasima (usp. *Fonti Francescane*, 1405-1406.). Želimo svjedočiti da je moguće i danas iskusiti isto to veselje stavljajući se u položaj siromašnih i slušajući ih, umjesto da samo govorimo o njima. Oni koji imaju Boga kao svoje utočište slobodni su donositi proročke odluke koje svjedoče da se sve može preispitati iz temelja, u poniznosti i bratstvu, koji jedini mogu izliječiti svijet ranjen arogancijom.

Vjerujem da će ovaj *X. svjetski dan siromaha* biti važan korak u ponovnom otkrivanju lica brojne braće i sestara koji traže utočište u Bogu i žele se osjećati u našim zajednicama kao kod svoje kuće. Ostanimo poslušni Božjoj riječi koja nas potiče na obraćenje srca. Neka Djevica Marija, koja je u raspetom tijelu svoga Sina promatrala ljubav Boga koji gladne napuni dobrima, a bogate otpušta praznih ruku (usp. *Lk* 1, 53), prati svojim zagovorom.

Iz Vatikana, 13. lipnja 2026., blagdan sv. Antuna Padovanskog.

PAPA LAV XIV.

Izvor: https://ika.hkm.hr/novosti/papina-poruka-za-svjetski-dan-siromaha-2026/